

ODYSSEÆ HOMERICÆ PRIMA RHAPSODIA,
GRÆCE ET SVETHICE.

Q U A M ,

VENIA AMPLISS. FACULT. PHILOS. ABOËNS.

PUBLICO EXAMINI MODESTE SUBJICIUNT

AXELIUS GABRIEL SjÖSTRÖM,
Litteraturæ Græcæ Docens, ad Bibl. Acad. Amanuenjis E. O.

ET

PAULUS HENRICUS EDELHEIM,
Wiburgensis.

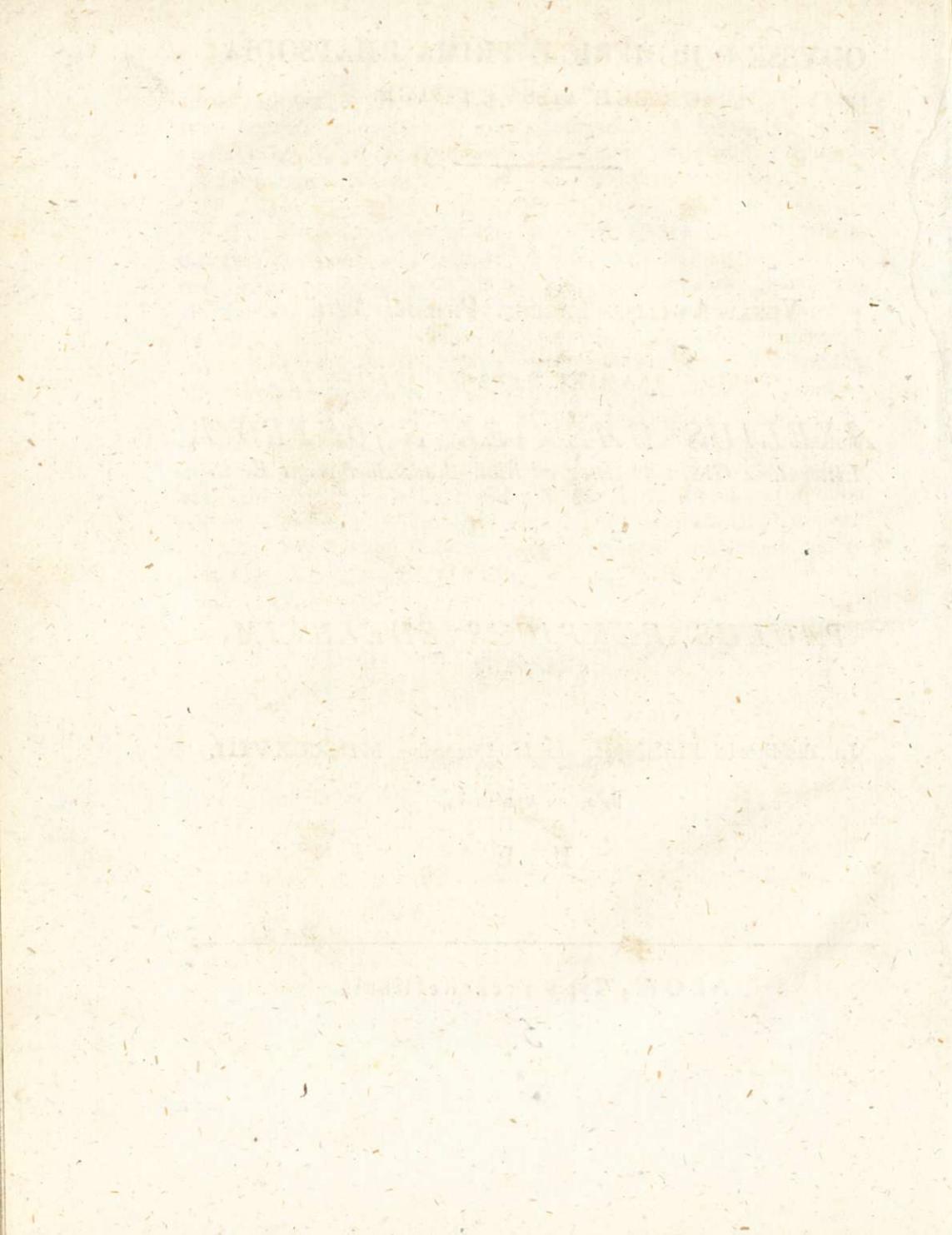
In Auditorio Philosoph. die II Decembr. MDCCXVIII,

b. a. m. consuetis.

P. I.

ABOÆ, Typis Frenckellianis.

5.

ODYSSEÆ HOMERICÆ PRIMA RHAPSODIA,
GRÆCE ET SVETHICE.

Tις δε κεν ἄλλου ακούσαι; αλλις πάντεσσιν Ομηρος.
ΘΕΟΚΡΙΤΟΣ.

Lecturo.

HOMERUS, de quo quidem tot sunt & dicta & dicenda, ut, qui ea omnia uno complecti vellet opere, necessum certe haberet, hoc præfamine uti:

"Ἐσπετε νῦν μοι, μοῦσαι, ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι
Τμῆις γὰρ θεῖς ἐστε, πάρεστε τε, ἵστε πάντα·"

(sententiam afferimus Cel. HARLES, in Fabr. Bibl. Græca, T. I. p. 317); duo in primis venerabundæ in æternum posteritati reliquit carmina, Iliadem & Odysseam; quæ, dum alius sol aliisque & idem nascitur, lunaque, siderum regina, cælo fulget sereno, summa, ut opinamur, erunt humani ingenii monumenta. Immo, semper HOMERUS "posterioritate suum crescere sentit opus." Sive enim poësin divinum habueris munus, vatesque amabiliter infanientes, ut veterum erat opinio; sive, ut romantica

putabat ætas, eandem hilarem illam artem (*la gaya ciencia*) existimaveris, de qua egregie CERVANTES: "la poesia, a mi parecer, es como una donzella tierna, y de poca edad, y en todo estremo hermosa, a quien tienen cuidado de enriquezer, pulir y adornar otras muchas donzellitas, que son todas las otras ciencias, y ella se ha de servir de todas, y todas se han de autorizar con ella 1); immortalis ad ingenium semper & ubique confluet honor.

Toῦτο γὰρ ἀθανάτοις φωνᾶς ἔπειται,

Εἴ τις εὐ εἴπη τι — PINDARI Isthm. IV. 68 sq.

Jam vero Ilias & Odyssea, quamvis amice inter se conspirent, diversam tamen indeolem internam, attento cuivis harum rerum existimatori, facilime innuunt. Abest longe a nostro proposito, longius a viribus tenellis, morosa illa & difficilis disquisitio, utrum laudatorum carminum magus sit vel ætate vel dignitate. Neque in isto negotio oleum & operam perdere non videremur; nam, præ multis aliis, bene de divino Mæonide meruit FRIDERICUS SCHLEGEL 2),

1) *Vida y hechos del ingenioso caballero Don Quixote de la Mancha.* En Amheres, 1673. Parte Segunda p. 133. — Cum his verbis comparari merito & possunt & debent ea, quæ alibi occurrunt. "Hase de usar de la poesia, como de una joya preciosissima, cuyo dueno no la trae cada dia, ni la muestra a todas gentes, ni a cada paso, sino quando convenga, y sea razon que la muestre. La poesia es una bellissima donzella casta, honesta, discreta, aguda, retirada, y que se contiene en los limites de la discrecion mas alta. Es amiga de la soledad, las fuentes la entretienen, los prados la confuelan, los arboles la desenojan, las flores la alegran, y finalmente deleyta, y ensenna a quantos con ella comunican." *La Gitanilla* por CERVANTES. (Novelas exemplares, en Bruselas 1625, 8:o p. 25.)

2) *Geschichte der Poësie der Griechen und Römer.* Ersten Bandes erste Abth. Berlin 1798.

summo acumini magnam addens & miram peritiam græcarum litterarum. Ad eum igitur omnes & singulos delegamus, qui HOMERUM, pro sua ætate & rebus se circumstantibus, vere græcum & genuinum, intueri coram voluerint. Quo tamen b. lectori pateat & antiquioris ævi judicium circa Odysseam, de qua quidem nunc agitur; locum, e DIONYSII LONGINI 3) περὶ ψευδοῦς opere depronatum, totum quantum huc describimus.

"Δείκνυστι δὲ ὅμως διὰ τῆς Ὀδύσσειας, (καὶ γὰρ ταῦτα πολλῶν ἐνεκε προσεπιθεωρητέου,) ὅτι μεγάλης φύσεως ὑποφερομένης ἡδη ἴδιον ἔζην ἐν γῆρᾳ το φιλόμυθον. Δῆλος γὰρ ἐκ πολλῶν τε αὐλῶν συντεθεικὼς ταύτην δευτέραν τὴν ὑπόθεσιν, ἀτὰς δὴ καὶ τοῦ λείψαντος τὸν Ἰλιακῶν παθημάτων διὰ τῆς Ὀδύσσειας, ὡς επεισόδιοι τινα τοῦ Τρωικοῦ πολέμου, προσεπεισθέρευν, καὶ νὴ Διὸς ἐκ τοῦ τάς ὄλοφύσεις καὶ τοὺς σίκτους, ὡς πάλαι που προεγνωσμένους τοῖς ἥρωσιν, ἐνταῦθα προσαποδίδονται. Οὐ γὰρ ἀλλ', ή τῆς Ἰλιακὸς ἐπίλογος ἔζην ή Ὀδύσσεια.

"Ἐνθα μὲν Αἴας κεῖται αἰρῆνος, ἐνθα δὲ Ἀχιλλεὺς,

"Ἐνθα δὲ Πάτροκλος, Θεόφιλος μῆτρας ἀτάλαντος·

"Ἐνθα δὲ ἐμὸς φίλος νιός.

3) DIONYSIUS CASSIUS LONGINUS, Septimiam Zenobiam, Palmyræ reginam, græcas edocuit litteras; 273 p. Chr. ab Aureliano Imperatore interfectus. Cfr. FUHRMANN Handbuch der Clas. Literatur, 2 B. I Abth. f. 94 ff.

"Απὸ δέ τῆς αὐτῆς αἰτίας, σίματ, τῆς μὲν Ἰλιάδος γραφομένης
ἐν αἱμῇ πνεύματος, ὅλον τὸ σωμάτιον δραματιὸν ὑπεισήσατο
καὶ ἐναγώνιον" τῆς δὲ Ὁδυσσείας τὸ πλέον διηγηματιόν, ὅπερ ἴδιον
γῆρας. "Οὗτον ἐν τῇ Ὁδυσσείᾳ παρεπιάσας τις ἀν καταδυομένῳ
τὸν Ὄμηρον ἡλίῳ, οὐδὲν δίχα τῆς σφραγότητος παρεμένει τὸ μέγε-
θος. Οὐ γάρ ἔτι τοῖς Ἰλιανοῖς ἐκείνοις ποιήμασιν ἵσον ἐνταῦθα
σώζει τὸν τόνον, οὐδὲ ἐξωμαλισμένα τὰ ὕψη καὶ ἀστραπαὶ μηδα-
μοῦ λαμβάνοντα, οὐδὲ τὴν πρόχυσιν ὄμοιαν τῶν ἐπαλλήλων πα-
θῶν, οὐδὲ τὸ ἀγχίτεροφον καὶ πολιτικόν, ταῖς ἐκ τῆς ἀληθείας
φαντασίαις καταπεπικυαμένον· αἷλ' οὖν ὑποχωροῦντος εἰς ἑαυ-
τὸν ἀκεανοῦ, καὶ περὶ τὰ ἴδια μέτρα εξημουρμένου, τό λοιπὸν
φαίνονται τοῦ μεγέθους ἀμπτώτιδες καὶ τοῖς μιθώδεσι καὶ ἀπί-
σοις πλάνοις. Αἴγαντι δὲ ταῦτῃ οὐκ ἐπιλέλησμαι τῶν ἐν τῇ Ὁδυ-
σσείᾳ χειμώνων, καὶ τῶν περὶ τὸν Κύκλωπα, καὶ τινῶν αἷλων·
αἷλα δὲ γῆρας διηγοῦμαι, γῆρας δὲ ὄμοις Ὄμηρος. Πλὴν ἐν ἀπασι-
ζούσιοις ἔξης τοῦ πρακτικοῦ κρατεῖ τὸ μυθικόν. D. LONGINUS
de Sublimitate. Ed. S. F. N. Morus, Lips. 1769. p. 54 — 58.

Restat exiguae nostræ præfatiunculae ultima eademque
gravissima pars. Quamquam enim in magnis voluisse

sat est, nos tamen non possumus, quin, summa animi
veneratione pioque mentis affectu, summum Hellados ad-
grediamur Vatem. Erunt nimis haud pauci, qui peri-
culum nostrum, *Odyseam HOMERI Sæthice vertendi*, teme-
rarium atque vix aut ne vix quidem excusandum ducant;
erunt, qui nos, Pelio Ossæ imposito, cælestè regnum af-
fectasse, "alataque congestos struxisse ad sidera montes,"
putent; eosdem autem ne poscere quidem veniam volu-
mus. Qui vero juvenilis animi, magna quidem molient-
sis nec tamen valentis semper perficere, ingenuos cona-
tus haud proorsus spreverint, revocent, quæsumus, in me-
moriā, quæ Voss ille, in sui excusationē, cecinit olim:

"Und nun trat aus dem Licht ein Unsterblicher; seine Gestalt war
Morgenglanz, sein Gewand ein feurigwallender Nordchein,
Zitternd verbüllt' ich mein Antliz; allein der Unsterbliche nahm
mich

Sanft bei der Hand, und Wonne durchschauerte meine Gebeine.
Und er begann zu reden, und sprach mit melodischer Stimme:

Fürchte nicht, o Jüngling, den Maioniden Homáros,
Welchen du Einsamer oft mit herzlicher lauter Entzückung
Nanntest! Ich komme zu dir, nicht aus dem stygischen Abgrund;
Denn kein Aídás herscht, kein Minos richtet die Todten
Drunten in ewiger Nacht; ich komm' aus dem lichtnen Gefilde,
Wo auch mein Gesang zum Vater Aller emporsteigt."

INNEHÅLL.

Gudarne hålla råd, om Odysseus' återsändande till Ithaka från Kalypso's ö. Efter detta begifver sig Athene till Ithaka till Telemachos, under skepnad af Mentes, Taphiernas Konung. Sedan desse samtalat, och Athene derjemte uppmanat Telemachos, att resa, för att uppsöka sin Far, till Nestor i Pylos, och till Menelaos i Sparta, går hon hädan, röjande likväld dessförinnan, att hon är en Gudinna. Och Penelopeia's Friare anställa ett gästabud,

O D Y S S E I A.

Första Sången.

Sångmō, såg mig den mannen, den rādige bvilken så mycket
Irrade kring, sen han hade förstört det beliga Troia!
Många menniskors ståder han såg, och lynnen han kånde;
Många bekymmer ocksa, i sin själ, utstod han på hafvet,
5 Kampande för sitt lif, och derbos för kamraternas hemkomst.
Dock han kamraterna ej, fast han önskade, ráddade så ens;
Ty, med sitt öfverdåd, de sjelfve beredde sig döden,
Dårar, som åto utaf högtvandrande Helios' oxar;
Men han hemkomstdagen ifrån dem derföre borttog.
10 Såg ock för oss, o dotter af Zeus, hvad dig synes af detta!

Ανδρεα μοι ἔννεπε, Μῆσα, πολύτροπον, ὃς μάλα πολλὰ
Πλάγχθη, ἐπεὶ Τροῖν ἱερὸν πτολεθρὸν ἔπερσε.
Πολλῶν δὲ αὐθέωπων ἵδεν ἀτεα, καὶ νόον ἔγγω.
Πολλὰ δὲ ὅγ' ἐν πόντῳ πάθεν ἀλγεσ, ὃν κατὰ θυμὸν
5 Αρνύμενος ἦν τε ψυχὴν καὶ νόον ἐταιγών.
Αλλ' εὖ ὡς ἐτάρους ἐργύσατο, ιέμενός περ.
Αὐτῶν γάρ σφετέρηστη ἀταθαλήσιν ὅλοντο.
Νήπιοι, οἱ κατὰ βοῦς ὑπεξίοντο Ήλιοῖο
7 Ήθιον αὐτῷς ὁ τοῖσιν αφείλετο νόσιμον ἥμαρ.
10 Τῶν ἀμόδει γέ, θεά, θύγατερ Διὸς, εἰπὲ καὶ ήμῖν.

Då ren alla de andra, som undgått svåra förde fvet,
 Samtliga ländt till sitt hem, undslappa båd kriget och bafvet.
 Honom allena ännu, i saknad af maka och hembygd,
 Qvarböll ärade nymfen Kalypso, den böga gudinna,
 15 Ån i sin hälliga grotta, och vilje med bonom förmålas.
 Men, när det året nu kom bland de kretsliktbvålvande åren,
 Då af gudar för bonom bestämts, att komma till hemmet,
 Till sitt Itbaka, ej ens då han striderna undgick,
 Åfven bland vannerna; dock sig förbarmade gudarna alla,
 20 Utom Poseidon, som bar en oafståelig vrede
 Till Odysseus, den guddomlige, förrn han nådde sitt hemland.
 Till Äthioperna då var han gången, som vistas i fjerran,
 (Ty Äthiopernas folk, tvefaldigt fördelade, ytterst,
 Bo der Helios sjunker, och bo der Helios uppgår,)

Ἐνδ' ἄλλοι μὲν πάντες, ὅσαι Φύγονειπὺν ὄλεθρον,
 Οἵμοι ἔσαν, πόλεμόν τε πεφευγότες ἥδε Θάλασσαν
 Τὸν δὲ οἷον, νόσει κεχερμένον ἥδε γυναικός,
 Νύμφη πότνι ἔρυκε Καλυψὼ, δῖας θεάων,
 15 Εν σπέσσοι γλωφυροῖσι, λιλασμένη πόσιν εἴναι.
 Άλλ' ὅτε δὴ ἔτος ἥλθε, περιπλαμένων ἐνιστῶν,
 Τῷ οἱ ἐπεκλώσαντο θεοὶ σύνδε νέοδαι
 Εἰς Ιδάκην, εὖθα πεφυγμένος ἦν αἴθλων,
 Καὶ μετὰ εἰσι φίλοισι θεοὶ δὲ ἐλέασιον ἀπαιτεῖσ,
 20 Νόσφι Ποσειδάνων· ὁ δὲ αἰσπερχὲς μειλινεύ
 Ἀντιθέω Ὄδυσση, πάρος ἦν γαῖαν ἵκεδαι.
 Άλλ' οὐ μὲν Αἰθίοπας μετεκίασε τηλόθ' ἔοντας,
 (Αἰθίοπας, τοὶ διχθά δεδαιταῖ, ἔχαστοι αἰδεῶν,
 Οἱ μὲν δυσομένιοι περίορος, οἱ δὲ αἰνίοντες,)

25 Att mottaga en festbekatomb af oxar och gumsar.

Der ban vid bordet sig fâgnade nu; som bâst då de andre

Voro uti Zeus' salar, Olympierns, alla tillsammans.

Gudars och menniskors Far tog först bland dessa till ordet;

Ty, i sin själ, han tänkte uppå den ådle Aigistbos,

30 Den Agamemnon's son, vidtkände Orestes, ibjâflog.

Honom ban mindes, och till odödliga gudarne talte:

Ack, bur vi gudar ändock af menskorna blifva beskylda!

Ty, att det onda är kommet från oss, de sâga; dock sjelfve

De, med sitt öfverdåd, ådragta sig sorger, mot ödet.

35 Så ock nu bar Aigistbos, mot ödet, ju tagit Atridens

Lagliga maka, och flagit ihjäl hemvändande mannen,

Viss om ett skräckeligt straff; ty förut ren râdde vi bonom,

25 Ἀντίον ταύρων τὲ καὶ αὐγετῶν ἐκατόμβης.

Ἐνδ’ οὐε τέρπετο διαιτὴ παρίμενος· οἱ δὲ δὴ δὴ ἀλλοι

Ζηνὸς ἐν μεγάροισιν Ὄλυμπις αἴθρεοι ἦσαν.

Τοῖσι δὲ μῆδαιν ἥρχε πατήσανδρον τε θεῶν τε

Μνήσται γὰρ πατὰ θυμὸν αἰμύμονος Αἴγιθοιο,

30 Τὸν δὲ Ἀγαμεμνονίδης τηλεκλυτὸς ἔκτανθ’ Ορέστης·

Τε δὲ ἐπιμνηθεὶς, ἐπειδὴν αἴθανάτοισι μετηύδα.

Ω πόποι, οἷον δῆ νῦν θεᾶς Βροτοὶ αἰτιώνται·

Ἐξ ἡμέων γάρ φασι καὶ ἔμμεναι· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ

Σφῆσιν ἀταθαλήσιν ὑπὲρ μόρον ἀλγεῖ ἔχεστιν·

35 Ως καὶ νῦν Αἴγιθος ὑπὲρ μόρον ἀτρείδασι

Γῆμ’ ἀλοχον μνηστήν, τὸν δὲ ἔκτανε νοσήσαντα,

Εἰδὼς αἰκὺν ὄλεθρον, ἐπεὶ περού οἱ εἰπομένης ἡμεῖς,

*Sen Hermeias vi sändt kringspejande Argosmörbyn,
Att ej bonom döda, och ej jö leda dess maka.*

40 "Ty Orestes förvisso en gång skall båmnas Atriden,
När han blir yngling, och vet, att sakna sin fäderneboning."
Så Hermeias då talte; men dock ej Agisthos finne
Lydde dess nyttiga råd; nu allt han bar gäldat på en gång.
Honom svarade då blögdga gudinna Athene:

45 O, vår Far Kronidés, du bögste af alla regenter,
Han bar i sanning förtjenat också den död, som han lidit;
Må desslikes förgås en annan, som sådant bedrifuer!
Men mitt bjerta beklämmes af srg för den vise Odysseus,
Som, olycklig, från vännerna skild, ren lange har plågats,
50 Der på den ö, som, i midten af sjön, kringflytes af böljan,
Der på den skogiga ön; der bar en gudinna sin boning,

'Ερμείαν πέμψαντες ἔυσκοπον Ἀργειφόντην,
Μήτ' αὐτὸν κτείνειν, μῆτε μνάσιδαι ἀκοιτιν'

40 'Εκ γαρ Ορέστας τοῖσις ἐστεται Ἀτρεΐδας,
'Οππότ' ἂν ἡθῆση τε καὶ ἡς ἴμερεται αὖς.
*'Ως ἔφαε' 'Ερμείας ἀλλ' οὐ φένεις Αἴγιθοιο
Πεῖθ' αὔγαθὲ φρονέων· νῦν δὲ ἀθρόα πάντ' ἀπέτισε.

Τόν δὲ ἡμειβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.

45 *Ω πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὑπατειρείοντων,
Καὶ λίνη κεῖνός γε ἕοικότι κεῖται ὄλεθροι
*'Ως ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος, ὅτις τοιαῦτα γε φέζοι.
'Αλλα μοι ἀμφ' Ὁδυσσῆι δαιφρονι δαιέται ἦτορ,
Δισμόρω, ὃς δὴ δηθά φίλων ἀπό πῆματα πάχει,
50 Νῆσοι ἐν ἀμφιρύτῃ, ὅθι τὸ ὄμφακός ἐστι θαλασσης,
Νῆσος δευδέκατος θεὰ δὲ ἐν δώμασι γαλεο-

NOTANDA

IN

I. RHAPS.

Oδυσσεια; ita appellatum esse divinum poëma, quoniam τον Οδύσσεα celebrat ejusque fata, quis est, qui ignoret? Ut vero heros noster summum semper fuit eritque vita exemplum & virtutis, ita & carmen, suas res reservans, καλον αυθεωπι-
ου Βιου κατοπτρον. Cfr. HORATII Epist. I, 2. v. 17 sqq.

‘Ραψῳδία, contexta vel potius consuta carminum series;
αρχηπτω & ἀρδη. — ‘Ομηρίδας γαπτων επεων αοιδοι, PINDAR.
Nam, ut AELIANUS dicit, τα Ομηρου επη τροπαλαι δημημενα
ηδον οι παλαιοι; at vero PISISTRATUS fuit, “qui primus HOMERI
libros, confusos antea, sic disposuisse dicatur, ut nunc habe-
mus.” CICERO de Orat. III, 34. — Est etiam alia vociis de-
rivatione, de qua hæc habet EUSTATHIUS: ὅτι δε καὶ πάρα την
ἔαβδον ή ἔαβδωδια ειργται, οιοντες ἔαβδωδια τις ουσα, Φασι καὶ
τουτο οι παλαιοι, ακολουθουιτες Καλλιμαχω ειποντι, τον επε
ἔαβδω μιθον υφαινομενον. Διαφυνη δε ην η ἔαβδος, ην κατε-
χοντες, εποιουντο τας τοιαυτας ωδας. Comment. in Homeri
Iliad. Ed. A. Politus, Florentiae 1730. Tomus I. p. 15.

V. 1. **Mουσα.** Quam in Iliadis initio deam compellat;
eandem hic musam. Novem nimur habitasse circa virgi-
neum Helicona doctas sorores, Mnemonidas, poëtæ dicitant.
Earundem vero princeps Καλλιοπη;

ἡ γαρ καὶ βασιλευσιν αἱ μὲν αἰδοσισιν οπῆδε.

HESIOD. Theog. v. 80.

Quæ, circa hocce exordium, bene omnino apud HORATIUM
leguntur verba, Svethe conabimur dare:

Ej få börja du bör, som fördom den cykliske Skalden:

”Priamus’ öde besjunga jag vill, och det ryktbara kriget.”

Hvad, som svarar emot slikt stort prat, har han att gifva?

Bergen i barnsbörd våndas, och fram — ett löjeligt möss föds,

Mycket rättare han, som i allt vet höfva och måtta:
 ”Sångmö, säg mig den man, som sedan Troja var taget,
 Många människors städer har sett, och lynnens och fader!”
 Ej blott rök af lågan, men låga af röken att gifva,
 Tänker han, för att sen framställa de märkliga undren,
 Antiphates och Scylla och med Cyklopen Charybdis.
 Ej han ifrån Meleagers död Diomedes' igenkomst,
 Ej från twilingsägget begynner det troiska kriget.
 Städs han skyndar mot slutet, och så i midten af hvar sak,
 Likasom vore den känd, åhöraren rycker; och det, som
 Han misströstar, att kunna i glans framställa, han lemnar.
 Och så diktar han, så uppblandar sanning med osann,
 Att mot början ej midten, mot midten ej slutet må strida.

EPISTOLA AD PISONES, V. 136 — 152.

Πολυτρεπός, — ὁ επι πολλα τρεπων την διανοιαν — epithe-
 ton Ulyssis; fuit enim ille, præ omnibus,

Εἰδὼς πάντοις τε δολούς καὶ μηδεα πυκνούς.

Iliad. III. 202.

Voss primum, nescimus sane qua ratione ductus, vertit der
 vielgewanderte, mox der vielgewandte.

”The Man, for Wisdom's various arts renown'd,
 Long exercis'd in woes, oh Muse! resound.” POPE.

Diu multumque in vertenda hac voce hæsimus; & melius
 forte totus versus ita daretur:

”Sångmö, säg mig den man, den bevandrade, hvilken så mycket.”
 (Quamquam & sic vocabulum bevandrad, absolute positum,
 difficilem reddat sensum.)

V. 2. Ulixem, artificio lignei equi in primis, everso-
 rem Ilii fuisse habitum, præter cetera argumenta, testantur
 hæc ipsius verba, quibus Demodocum affatur Phæacem: